

Nursing Research Newsletter

ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

ฉบับที่ 1/62 เดือนตุลาคม ปี 2561

ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตามการรับรู้ของพยาบาลต่อการรายงานอุบัติการณ์ ในโรงพยาบาล
สงขลานครินทร์

Knowledge, Attitude and Practice Perceived by Nurses toward Incident Reporting in
Songklanagarind Hospital

วัชรีย์ แสงมณี

ยุพิน วัฒนสิทธิ์

น้ำทิพย์ แก้ววิชิต

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตามการรับรู้ของพยาบาลต่อการรายงานอุบัติการณ์ ในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าว โดยใช้กรอบแนวคิดของบลูม กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ อย่างน้อย 6 เดือน คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ ได้กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 297 คน เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนเมษายน - กรกฎาคม 2560 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบความรู้เรื่องการรายงานอุบัติการณ์ แบบวัดทัศนคติเรื่องการรายงานอุบัติการณ์ และแบบสอบถามการปฏิบัติตามการรับรู้ของพยาบาล ต่อการรายงานอุบัติการณ์ ซึ่งเครื่องมือทั้งหมดได้ผ่านการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน แบบทดสอบความรู้ มีค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรครุเดอร์-ริชาร์ดสันได้ 0.76 แบบวัดทัศนคติ และแบบสอบถามการ ปฏิบัติตามการรับรู้ของพยาบาลต่อการรายงานอุบัติการณ์ มีค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟาครอนบาคได้ 0.72 และ 0.80 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เรื่องการรายงานอุบัติการณ์ในระดับมาก ($\bar{X}=11.33$, S.D.=1.67) มีทัศนคติต่อการรายงานอุบัติการณ์ในระดับสูง ($\bar{X}=4.00$, S.D.=0.43) และมีการปฏิบัติตามการรับรู้ต่อการรายงาน อุบัติการณ์ในระดับมาก ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.38) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่าทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการ ปฏิบัติตามการรับรู้ของพยาบาลต่อการรายงานอุบัติการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.28$, $p<.01$) จากการวิจัย มีข้อเสนอแนะว่า ควรฝึกอบรมหรือแนวทางสนับสนุนการปลูกฝังทัศนคติ รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติเมื่อมี อุบัติการณ์ให้กับบุคลากรในโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลคำถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมคำ จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เรื่องการรายงานอุบัติการณ์ จำนวน 15 ข้อ ส่วนที่ 3 แบบวัดทัศนคติเรื่องการรายงานอุบัติการณ์ ประกอบด้วยข้อคำถามทางบวกทั้งหมด จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการปฏิบัติตามการรับรู้ของพยาบาลต่อการรายงานอุบัติการณ์ จำนวน 15 ข้อ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ช่วงเดือนเมษายน - กรกฎาคม 2560 จำนวน 1,158 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานอย่างน้อย 6 เดือนในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1976) โดยกำหนดขอบเขตของความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 297 คน จำแนกตามตำแหน่งระดับผู้บริหารและระดับปฏิบัติการ โดยเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละหอผู้ป่วย และสุ่มพยาบาลวิชาชีพผู้ตอบแบบสอบถามด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามลำดับดังต่อไปนี้ 1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยการหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2. ข้อมูลความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตามการรับรู้ของพยาบาลต่อการรายงานอุบัติการณ์ วิเคราะห์โดยการหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตามการรับรู้ของพยาบาลต่อการรายงานอุบัติการณ์ วิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

สรุป การค้นหาความเสี่ยงโดยการรายงานอุบัติการณ์เป็นวิธีการหนึ่งของการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน สิ่งสำคัญคือการทำให้อุบัติการณ์มีความรู้ความเข้าใจว่าการค้นหาความเสี่ยงนั้น มีเป้าหมายเพื่อให้รู้ว่ามี ความเสี่ยงใดเกิดขึ้น และ ให้คำแนะนำเพื่อป้องกันการเกิดความเสี่ยงซ้ำ นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญคือการทำ ความรู้กับบุคลากรตลอดจนการปลูกฝังทัศนคติ และส่งเสริมแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องต่อการค้นหาความเสี่ยงกับบุคลากรในหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ ในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ 1) นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรในเรื่อง การให้ความรู้ การสร้างทัศนคติและการปฏิบัติ เมื่อมีอุบัติการณ์ความเสี่ยงเกิดขึ้น อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ 2) หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วมต่อการรายงานอุบัติการณ์ความเสี่ยงที่เกิดขึ้น 3) สนับสนุนให้มีการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยแก่ผู้รับบริการของแต่ละหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป 1) จากผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตามการรับรู้ของพยาบาลต่อการรายงานอุบัติการณ์ จึงควรมีการศึกษาถึงโปรแกรมการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน 2) ควรมีการศึกษาถึงโปรแกรมสนับสนุนการให้ความรู้เรื่องการรายงานอุบัติการณ์ ต่อทัศนคติ และการปฏิบัติของพยาบาลในโรงพยาบาล

วัชรีย์ แสงมณี, ยุพิน วัฒนสิทธิ์ และ น้ำทิพย์ แก้ววิชิต. 2561. ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตามการรับรู้ของพยาบาลต่อการรายงานอุบัติการณ์ในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. ปีที่ 10 (3); 94 - 102.